

EESTI SKAUT

Eesti Skautide Ühingu ajakiri

September 2006

METSAMÄRGI KURSUSEST

SUVISTEST LAAGRITEST

Balti Jamboree

Võluja USA-s

RowerWay Itaalias

Ökokad Oonurmes

Sakslastega Tagametsas

Kõrvemaalased Porkunis

REIS SKAULTLUSE SÜNNIKOHTA

GILDIVEERUD

PERSOON

SILMARING

HUNDUDELE

JÜRIPÄEVAST HAAPSALUS

ERNA MATKAST

SKAUDIEHITISTE VÕISTLUSEST

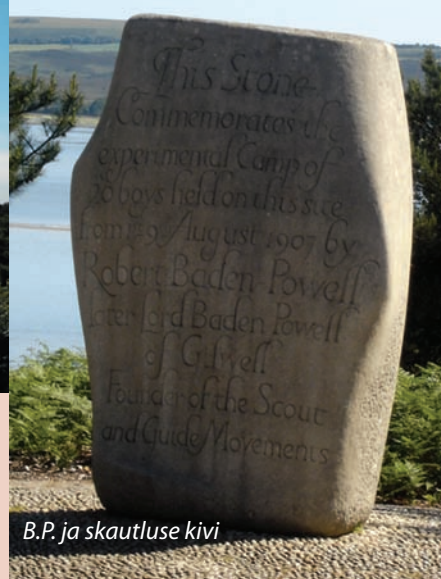

Poole peatänav

Vaade Brownsealt

B.P. ja skautluse kivi

Nskm. SIRJE POOL
SKAULTLUS 100/2007
EESTI KOORDINAATOR

Pärastlõuna Brownsea saarel

Maailmalaagrite puu Brownseal

Autori fotod

Seekordset jaanipäeva Inglismaal veetes sai teoks ka reis saja aasta taha – Brownsea saarele. Selles paigas sai skautlus 1907. aastal alguse. Ikka ja jälle seda mõneti sümbolise tähenduse omandanud ettevõtmist meenutades, seoses eelseisva skautluse juubeliaastaga, loen oma reisipäevikust järgmisi ridu:

„Reisi Londonist alustades saab kõige kiiremini sihtpunkti lähedale ilmselt rongiga. Pilet tuleb osta Poole'i – väikesesse linna Lõuna-Inglismaal (Londonist kahe tunni rongisõidu kaugusel), kust väljuvad laevad Brownsea saarele. Laevasõit ise kestab vaid viisteist minutit, kuid ilusa ilma korral pakub võrratuid vaateid nii linnale, saarele kui merele. Laevalt maha astudes tervitab meid väikene „üllatus“ – nimelt ei pääse saarele päris niisama, vaid peab lunastama saart haldavalt *The National Trust* fondilt rahalise pääsme. Õnneks ei ole hind väga ülejõu käiv ning kui juba siia on tulnud, siis tuleb missioon ka lõpuni viia. Samuti tasub siinkohal ära mainida, et saarele ei pääse mitte ööpäevaringselt, vaid vastavalt laevade sõidugraafikule, mis lõpeb suhteliselt varakult – viimane laev saarelt mandrile väljub kell 17 ning sellest maha jäädes säilib lootus mandrile saamiseks ilmselt ainult möödasoitvate purjepaatide poole hääletades.

Saar on poolteist miili pikk, ühest otsast teise ja tagasi rändamiseks kulub umbes kaks tundi. Saarel on oma kirik, väike talu- ja metsanäitus, vabaõhulava, kohvik, pood ja skautidele oluline kivi – meenutamaks pea sajanditagust sündmust – esimest skaudilaagrit. Pool saarest on tavaküllastajatele suletud, see ala on loodusreservaat, kuhu pääseb vaid koos külustuskeskuse teejuhiga. Teise poole saarest katavad aga niidud ja mets, kus saab ka omapead ringi jalutada ning kus toimetavad haruldased punaoravad ja palju paabuline, kes igale möödujale peaaegu et jala taha panevad ja külakosti nõuavad.

Saarel saab ka telkida – skautide laagripitsil, kuid selleks tuleb eelnevalt oma tulekust ette teatada. Samas on ka skaudiladu, kust laenutatakse mõningast laagrivarustust, väike skautluse suveniiripood ning tegevuskeskus, kus saab läbida madalseiklusrada jms. Tuleohutuse huvides ei ole saarel lubatud lõket teha ega grillida, erinevaid piknikukohti aga jätkub selle eest kohe mitmeks toidukorraks.

Tagasiteel võiks aega jätta ka Poole'i küllastamiseks. Linna läbib pikk jalakäijate tänav, mis ristub raudteega, nii et rongi läbisõidu ajaks, mida juhtub üsna tihti, pannakse ka jalakäijad tõkkepuu taha ootama. Ning kui jalad matkamisest väga väsinud ei ole, tasub teha üks päikeseloojangu jalutuskäik ka rannapromenaadil. Rongide sõidugraafikusse tagasi Londonisse tundub olema see käik sisse arvestatud.”

Selline ta oli – Brownsea lühikirjeldus. Võib-olla ei ole saar tänasel päeval enam päris see, millisena me seda esimese skaudilaagrina ette kujutame, kuid suvepäev või veelgi parem – laager sellel saarel saab sellegipoolest kindlasti juurde tiitli „lummalvalt meelde jääv“.

Skm. KRISTJAN POMM
PEASKAUT

Seekordset peaskaudi juhtkirja kirjutama asudes ja nii peatsele skautluse 100. juubelile, Eesti Skautide Ühingu olevikule ja tulevikule ning vabatahtlike skaudijuhtide tublile tööle mõeldes kerkis silme ette sõna tasakaal, mille üle mõtiskledes ka need kirjad read sündisid.

Skautluse püsimise võtmeks on tasakaalu hoidmine meie liikumise traditsioonide ja tänase ühiskonna, noorte ootuste vahel, et osata säilitada seda, milleta ei oleks skautlust ja juurde tuua tegevusse seda, mis oleks paeluv ja põnev praegustele skautidele. Osalt oleme suutnud seda saavutada, sest ilma selle tasakaaluta ei oleks maailma skautluses tänaseks ligi 30 miljonit liiget, kes tunnevad rõõmu kõigest, mida skautlus meile pakub. Samas tuleb kindlasti olla siin pidevalt valmis

uuendusteks, et skautliku liikumise traditsioon ikka püsiks.

Eesti Skautide Ühingu püsimise võtmeks on tasakaal organisatsioonis, liikmete juurdekasv, üksuste tegevuse toetamine, piisavate ressursside ja uute ideede olemasolu ning mõistlik juhtimine, kus iga liige oleks kaasatud organisatsiooni tegemistesse ja arengusse.

Vabatahtlike skaudijuhtidena tuleb osata hoida tasakaalu õppimise, töö, perekonna ja skautluse heaks tehtava töö vahel, et vaim püsiks ergas ja vabatahtlikust tööst ei kannataks muud ettevõtmised, mis ellu värvi ja väärtust toovad. Kindlasti ei ole see üleskutse, et skautluse heaks tuleb leida aega vaid siis, kui enam midagi muud teha ei ole. Pigem tuleb enda jaoks selgeks mõelda, mida on skautlus andnud mulle ja mida ma ise tahan ja suudan skautlusele tagasi anda. Rõõm kordaminekute skautlikest, ühiskonna heaks tehtud ettevõtmistest on kindlasti tiivustuseks ka muude ettevõtmiste juurde asumisel. Hea on olla, kui mõtted on selged ja ettevõtmised skautluse heaks on kantud mitte kohusetundest, vaid sisemisest soovist. Nii on ka kergem kohati vägagi rasketel aegadel vastu pidada.

Soovin, et meil õnnestuks üheskoos seda kolmele punktile toetuvat tasakaalu hoida ja meie ühist skautlust ja Eesti Skautide Ühingu ikka edasi viia.

PEATOIMETAJA VEERG

Skm. LEHO MÄNNIKSOO
EESTI SKAUT PEATOIMETAJA

Hiljuti kohtusin Soome teleajakirjanikuga, kes polnud skaut, aga mõistab igati selle liikumise tähendust ja olulisust. Paraku nentis ta, et nii Soomes kui teistes EL maades pole skautlusel enam seda hoogu ja külgetõmmet, mis olid olemas mõned aastakümned tagasi. Ameerika boy-scoutid olevat veel säilitanud oma näo ja tähenduse ühiskondlikus mõttes. Kõikjal kummitab skaudijuhtide puudus. Veel ütles ta, et tänapäeval on noortest saanud ööklubide rahvas, kes kivimüüride vahelt enam välja ei ulata vaatama, veel vähem nägema.

Tuleb meelde fakt kuidas keegi New Yorgi sotsioloog, filosoofiaprofessor, jutustanud, et selle maailmalinna lastele, kes linnast kordagi polnud välja saanud, korraldati väljasõit metsa. Esimest korda metsa näinud lapsed ei julgenud bussist välja tulla. Nad kartsid metsa kohinat, puulehtede varje, puid. Paljud hakanud isegi nutma hirmust metsa ees. Nad ei saanud võtta vastu metsa ilu, sest neile oli kodusem Harlem, kust nad olid pärit ja kus nad sellise argusega sugugi silma ei paistnud.

Kuidas saab kaitsta loodust ja elukeskkonda, kui seda enam ei tunne? Skautlusele kui tegudes loodushoidlik-

kust õpetavale noorteorganisatsioonile on kaasaeg esitanud sellega tõsise väljakutse. Arusaam, et vaatamata oma tehnilise võimekuse ja linnastumise kasvule jääb inimkond ikkagi sõltuvaks loodusest kasvõi juba loodusressursside tõttu, on kerge kaduma pillava ja vaid nautleva eluviisi juurdudes.

Siit järeldub, et skautlusel on kokkupuutepunkte ka globaalpoliitilisel pinnal. Teame ju, et skautlusest on välja kasvanud mitmeidki poliitikuid, kes otsustavad ja allkirjastavad tähtsaid inimühiskonna elukeskkonda mõjutavaid kokkuleppeid, otsustavad sõja ja rahu küsimusi, olles seega paljude inimeste elu ja surma määravad. Skautluse aated, kui neid on kunagine skaudivande andja tõsiselt võtnud, saavad olla siin ka mingite otsuste puhul otsesel või kaudsel kujul mõjutajateks. Seega ei saa skautlus puggeda apoliitilise varju saajaprotsendilisel ja tegeleda sellega vaid kui mänguga.

Paraku unustavad nii mõnedki kunagi skaudisärki kandnud tegelased oma vande ja sõbrad sealt skaudilõkke äärest. Ometi on skautlemise suureks eeliseks see, et sellega võib tegeleda kuni kõrge vanuseni kasvõi perekonna ringis, skaudijuhina, seniorskaudina oma gildis või ka materiaalse toetajana ning poliitikuna, kellel on võimu korraldada oma riigi noorsoo ühiskonnateadlikkuse arengut ja võimalusi.

Skautluse sajanda aastapäeva eel on sobiv ka selliste probleemide kohta oma arvamusi avaldada ja arutleda selle väärt liikumise arengu ning sihtide seadmise üle nii Eesti kui globaalses kontekstis. Oleme ju suurte rahvusvaheliste liitude liikmed ja läbi oma organisatsiooni võimalised ka maailma asju mõjutama, kui oma tegevuse sisu üle vähekegi järele mõelda.

TUNNUSTUS PEASKAUDILE

Eesti Noorteühenduste Liit tunnustas skm Kristjan Pommi aktiivset tegevust Eesti Skautide Ühingu ja üldse noorsootöö valdkonnas, kuulutades ta aasta tegijaks 2005/2006 ning omistades talle elutöö preemia.

Skm. Kristjan Pomm on üheksandat aastat Eesti ühe suurima noorteorganisatsiooni ESÜ juht. Ta on juhtinud kahe suurlaagri (Metsaraamat 1998 ja Hõimusild 2001) tegevust ning kuulub ENL-i esindajana Haridus- ja Teadusministeeriumi juures tegut-

sevasse Noortepoliitika Nõukogusse. Selle peamiseks eesmärgiks on noortepoliitika ja noorsootöö strateegia väljatöötamine. Ta on aastast 2001 Euroopa Noored Programmi Nõukogu, mis toetab omaalgatuslikke projekte ja rahvusvahelist koostööd, esimees ja olnud ka (2002–2003. a) ENL esimese juhataja liige.

Kogu ESÜ eluea jooksul on ta olnud peastaabi liige ja pidanud tulema toime organisatsiooni juhtimise oma põhitöö kõrvalt.

Jõudu ja visadust soovivad skaudid Kristjanile tema elutöö jätkamisel.

NOORSOOTÖÖ STRATEEGIAST

Eesti Vabariigi Valitsus kiitis tänavuaastasel kuuenda juuli istungil heaks Noorsootöö strateegia ja tunnistas kehtetuks 03. 07. 2001. a protokollilise otsuse Eesti noorsootöö kontseptsiooni kohta.

Noorsootöö strateegia 2006–2013 määratleb esmakordselt Eestis noortepoliitika alused ja põhimõtted, toimealad, arengusuunad

aastatel 2006–2013 ning kirjeldab lõimitud noortepoliitika olemust. Strateegia noorsootöö osas on toodud noorsootöö põhimõtted, korraldus, valdkonnad, eesmärgid ja valdkondadel põhinevad meetmed ning lisas 5 ka rakendusplaan 2006–2007. aastaks. Strateegia rakendamiseks on kavandatud riigieelarveliselt vahendid 2006. aasta riigieelarves ning riigieelarve strateegias 2007–2010.

Oma väikese panuse andis ka ESÜ selle noorsootöö suundi andva strateegia koostamisse.

SKAUTMASTER HARRI HAAMER 100

Tänavu juulikuus tähistati Tarvastu kirikus (01. 07) ja Saaremaal Püha kirikus (08. 07) legendaarse skaudijuhi Harri Haameri 100. sünniaastapäeva (sünd. 8. 07. 1906). Ta oli skaudijuht, kellest räägitakse veel tänapäevalgi meelde jäävaid lugusid mitmel pool maailmas.

Ta alustas skautlusega Saaremaal, kus ta valiti 1922. aastal Kuressaare skautide juhiks. Tema skauditeele jäi palju laagreid ja suurlaagreid. Hiljem, olles Tartu Ülikooli usuteaduskonna üliõpilane ja juba teaduskonna lõpetanuna, oli laagrites vaimulikuks.

Üks erilisemaid sündmusi oli tema tegevuse ajal 1932. aastal Valgerannas Doberani suurlaagris, kui tekkis poliitiline tüli Poola ja Leedu skautide vahel. See sai Harri lahendada ja ta tegi seda talle omase mängulisusega. Poola president hindas seda tegu nii

kõrgelt, et autasustas teda Valge Liilia ordeniga. Ühte Harri algatatud toredat traditsiooni järgivad eesti skaudid veel tänapäevalgi, see on metsajõulupuu. Harri Haameri aktiivse skautliku tegevuse lõpetasid II maailmasõjaga kaasnevad sündmused ning ta viidi kaheksaks aastaks sunnitööle Siberi vangilaagrisse.

Tema elu suureks unistuseks oli, et maailma kõik poisid oleksid vennad ning ta jätkas skautlikku eluviisi ka peale Siberist naasmist. Kui tal avanes võimalus osaleda kristlike noorte laagrites, siis pani ta seal kehtima skaudilaagritele omase korra. Nõukogude võim loomulikult ei sallinud sellist teguviisi ja tal keelati laagrites osalemine.

Harri Haamer on oma elu ja tegevusega jätnud tugeva jälje Eesti ajalukku ning tema teod elavad edasi paljude eestlaste südames nii Eestis kui välismaal. Kindlasti oli mälestus temast üks elustavaid jõude skautluse taastekkele Eestis 80-ndate lõpus.

Skm. SIIMON HAAMER, PEASKAUDI ASETÄITJA

NÕUPÄEVAD

9.–10. september toimusid Tagametsas selleaastased nõupäevad, kus oli ESÜ juhtidel jälle hea võimalus kaasa rääkida üldkogul otsustamisele tulevatel teemadel nagu 2007/2008 tegevusaasta liikmemaks, 2006/2007/2008 aastategevuskava, põhikirja muudatustepanekud jpm.

Lisaks käsitleti veel skaudijärkude ja rändurite vanusegrupi programmi puutuvat, skaudijuhtide motivatsiooni ja tegevuse toetamise temaatikat ning eriskautluse ja skaudijuhi definitsiooni ning koolituste temaatikat.

Huvitav mõttevahetus toimus ka kaugemaid perspektiive seadva ESÜ ja EGL võimaliku ühinemise teemadel.

Kuigi mõttetööd sai tehtud palju, ei puudunud nõupäevadest ka meelelahutus. Paarikümnekesi seiklesime Eesti filmiklassika radadel ja saime üheskoos mõnusasti laupäeva õhtul aega veeta.

Pühapäeva mahtus ka väike heategu Tagametsale, tublide nõupäevaliste kätetööna sai hulk metsa vahele jäetud prahti kokku kogutud. Suur tänu selle eest!

Aitäh teile kõigile, et võtsite vaevaks oma sõna sekka öelda ESÜ arendamisel ning meie nõupäevadele omapoolse panuse andsite.

Skm. KRISTJAN POMM, PEASKAUT

Skm. UDO PETERSOO 1934–2006

14. mail lahkus meie hulgast teenekas skaudijuht skm. Udo Petersoo. Skm. Petersoo oli välis-Eesti EELK peapiiskop, kellele oli omistatud teenetemärk Põhjatäht II järk.

Eesti Skautide Ühing avaldab südamest kaastunnet Udo perekonnale ning jääme mäletama eluröömsat ja väarikat skaudijuhti.

ESÜ ajakiri EESTI SKAUT

Eesti Skautide Ühingu väljaanne

Toimetuse postiaadress: pk 260, Tallinn 10503; e-post info@skaut.ee
Peatoimetaja: Leho Männiksoo tel. 56 498 225; e-post ajakiri@skaut.ee
Toimetajad: Annika Träss tel. 51 993 628; e-post annika.trass@mail.ee

Deivis Treier tel. e-post 5 275 333, deivis.treier@mail.ee

Doris Treier

Karolin Lillemäe tel. 56 913 430, e-post karolin.lillemae@mail.ee

Toimetuse sekretär Hele-Mai Madisson tel. 6 466 530,

e-post info@skaut.ee

Kujundus-küljendus: Gädvi Tammann tel. 56 913 962

Esikaane fotomontaažil Gädvi Tammanni ja Deivis Treieri fotod.

Trükitud trükikojas Multiprint.

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja lühendada.

Fotosid ja käsikirju ei tagastata.

Ajakirja „Eesti Skaut“ toimetust tänab kõiki kirjasaatjaid ja autoreid.

Ootame uusi kaastöid.

Järgmine number detsembris.

Ootame kirjutajaid, pildistajaid, joonistajaid kui ka lihtsalt

südamustest teavitajaid.

Kaastööd saata postiaadressil: pk 260; Tallinn 10503 või

e-post info@skaut.ee

Ole valmis juba täna!

Rover
way
italia 06

Skj. KAROLIN LILLEMÄE

Sihtpunkt Itaalia

Käesoleva aasta 5. kuni 15. augustini toimus Itaalias Firenze RoverWay skaudilaager, mis oli mõeldud just rändurialistele, millest ka Eesti skaudid (ja gaidid) osa võtsid.

Esimese öö veetsime Rooma lennujaamas, mis oli kindlasti omaette kogemus, teadmatusega, kuhu järgmisel päeval edasi minna. Siiski jõudsime õigel ajal laagri avamiseks.

Laagri teemaks oli „Dare to share“ ehk julge jagada, mille kaudu tutvuti inimeste ja nende päritolumaadega. Eri rahvuste esindajaid lähendas väga 5-päevane matk ja ühised tegevused. Meie kaaslasteks sellel matkal olid itaallased, portugallased ja hispaanlased, kellest on jäänud kustumatud mälestused. Mängude kaudu õppisime selgeks üksteise nimed ning iga maa tutvustamisõhtul proovisime erinevaid rahvustoite ning laulsime koos.

Pärast esimest väsitavat matkapäeva ujusime väikeses tiigikeses. Selle järgi kujunes üldtuntud teadmine – eestlased on hullud. Nimelt oli vesi teiste arusaama järgi liiga külm ning meid hoiatati korduvalt, et me ei läheks, mille peale kõik eestlased naersid ja rõõmukilgetega vee poole jooksid ning iga sekundit sellest nautisid. Peale seda saime kahtlase päritoluga ravivanni, mis oli tegelikult väga mõnus.

Hommikul tabas meid korralik ehmatuse, kuna söök koosnes kotist magusatest küpsistest ja kahest liitrist piimast 11 inimese peale. Ja oligi nii, et itaallastel on hommikuti kombeks suutäis magusat süüa. Lõpuks saadi aru, et eestlased on kogu aeg näljased ning neljandal päeval saime juba 6 l piima! Eesti õhtul pakusime teistele kama – käisime kausiga ringi ning vaatasime huviga, kuidas meie rahvustoidule reageeritakse. Vastukaja oli erinev, aga üllatavalt paljudele maitses. Toit oli üldse väga ühekülgne ja sõna „pasta“ ei taha ma niipea veel kuulda!

Matkajalanõud olid kõigil eestlastel sandaalid. Peaks mainima, et teistel olid korralikud saapad ja 2 paari sokke. Meid vaadati nagu turiste ja imestati.

Päris raske oli alguses harjuda kuumusega, kui samal ajal tuleb üles-alla käia, 15-kilone kott seljas. Aga seltskond oli viimase peal, loodus ning need kohad, mida külastasime, vapustavad. Eestlased tegid iga puu ja pöõsa juures väikse söögipeatuse.

Saime ka vihma, matka ajal õnneks ainult ühe öö. Olin nii osav, et võtsin kaasa õhukese telgi, et kergem kanda oleks, aga see ei pidanud üldse vett. Nii et öösel sai pisut supelda.

Meie grupi itaallaste skaudituba oli Bracciano linnas, kus me 2 ööd peatusime. Külastasime kohalikku lossi ning veetsime päeva ujudes ja päevitades. See oli alles puhkus! Kõige paremini jäi meelde õine linnamäng, kus otsisime piparmündikotikesi.

Teel Firenzesse tegime poepeatuse, juhuslikult oli samal ajal üks turismibuss eestlastega seal. Üllatus missugune! Nii hea oli oma keeles rääkida.

Kohapeal oli korraldamisega kõvasti probleeme. Näiteks pidime kogu laagriga (u 5000 inimest) Firenzesse minema. Käisime. See 6 tundi paduvihmas seiklemist ja külmetamist jääb küll alatiseks meelde. Seegi oli omamoodi vahva tänu uutele sõpradele.

Viimane õhtu oli väga kurb. Kõigile hakkas kohale jõudma, et tuleb tõepoolest lahkuda. Pärast lõputseremooniat oli kogu laagri

Fotod: Olga Trapkevits

veel kaua üleväl – jäeti huvasti uute sõpradega ja mängiti erinevaid skaudimänge.

Vaatamisväärsustest nägime ainult Colosseumi, mille imetlemise tõttu me peaaegu lennukist oleksime maha jäänud. Ma lendasin selle reisi ajal esimest korda, kartsin kohutavalt, aga see-eest said teised mõnusalt naerda mu kangestunud näo ja tooli külge klammerdumise üle.

Seda laagrit ja seal toimunut on raske sõnadesse panna, aga kogetu elab osalejates edasi. Kindlasti soovitan kõigil eesti skautidel välismaal laagris ära käia, see on lihtsalt vapustav kogemus.

L A A G E R

S A K S L A S T E G A

Neljandast kümnenda augustini oli umbes kakssada saksa skauti tulnud Eestisse laagrisse, kuhu olid oodatud ka eesti skaudid. Kuigi enamusel eesti skautidel puudus huvi selle ürituse vastu, läksime meie, Tormilinnud, ikkagi kohale. Lisaks meile oli kaks skauti Kõrvemaalt, kokku oli meid kaheksa.

Laager toimus Tagametsas, aga laagri seekordne teema andis sellele kohale uue nimetuse. Nimelt oli see *Tabula Rasa* kuningriik, mida valitses *Fat King Konrad*. Nagu kuninga nimest aru võib saada, oli peategelane seal paks kuningas, kes oli meid oma kuningriiki külla kutsunud. Ka kõik võistlused ja üritused olid seotud selle teemaga ja meie arvates väga hästi.

Võiks öelda, et ehitamine kestis seal kogu nädala. Näiteks ehitati seal puidu ja nõõri abil platvorme, laudu, toole, värvaid, kiikesid ja köögikesi. Ka meie köök valmis täielikult alles paar päeva enne lõppu. Oma nn pliidi saime õnneks juba esimesel päeval valmis. Sõid seal kõik kolm korda päevas. Nii et tühja kõhu tunnet tekkida ei saanud.

Kord või kaks päevas toimusid kogunemised kuninga auks. Seal istusid kolme hotelli elanikud kõik eraldi sektorites. Hotellid olid vastavad all-laagrid ehk telkimisalad. Neil kohtumistel tuli laulda kuninga auks laulu, plaksutada, trampida jalgu ja teha ergutushüüdeid. Kõike seda õpetas meid tegema kuninga abiline.

Üritusi oli seal igasuguseid. Kahel päeval selle aja jooksul toimusid töötoad, kus sai kas meisterdada midagi või õppida näiteks tantsu. Oli ka meeskonnamänge nagu jalgpall, võrkpall aga ka mingid punktidega ülesanded. Ühel öhtul oli kõigil ka *blind date*-ist osavõtmise võimalus. Igal öhtul olid laagrialal mitmed lõkked, mille ümber istuti, joodi *tšaid*

ja lauldi nii inglise- kui saksakeelseid laule. Kogu see trall kestis tavaliselt varahommikuni. Meil küll oma lõkkeplatsi polnud, aga meid kutsuti alati külla ja ka kutsumata olime oodatud. Me olime laagris nende kõigi külalised. Igal öhtul oli kõigil võimalus kasutada sauna. Ja sakslased olid sellest väga vaimustatud. Eelviimasel ööl toimus metsamäng, millest võtsid ka mõned eestlased osa. Kuna paljudel oli pikk ja töökas päev seljataga, siis osutus see „põnev luuremäng“ naljakaks, sest nii mõnigi sakslane lõi põnnama meie ebata-sase metsamaastiku ees.

Ühel öhtul tuli igal grupil end esitleda. Meie esitasime laulu „Mulle meeldib lill...“ ja seda ka inglise keeles. Lisaks olid meil suurele paberile kirjutatud ka eestikeelsed sõnad. Sakslastele väga meeldis eestikeelne esitus ja hiljem küsisid paljud neist omale selle laulu sõnad.

Peale esinemist kinkisid sakslased meile laagri meened – *Tabula Rasa* T-särgid. Lisaks saime viimasel päeval sakslaste lauluraamatu ja meie heade sõprade *Albatros*-i märgi. Samuti tegime ka meie laagrikorraldajatele väikesed kingid – 8 õlenukk.

Inimeste kohta võiks öelda niipalju, et võis rahule jääda! Nad on küll teistsugused nii välimuselt kui iseloomult, aga nad olid sõbralikud ja pakkusid alati ise abi. Keelebarjäär jäi meid segama. Paljud saksa noored ei oska inglise keelt nii nagu võiks. Samas nad püüdsid ja leidsid omale tõlgid, kui vaja. Nagu nende jutust aru võis saada, meeldis lisaks siinsele rahvale ka meie maa neile väga.

Kokkuvõtteks võib öelda, et laagrist sakslastega jäi väga tore mälestus. Ja me kõik saime sealt palju toredaid sõpru, tuttavaid skaute Põhja-Saksamaalt.

DIAANA MADAR, LIPKOND TORMILIND

Foto ESÜ arhiivist

INIMESE DETAILID

Jätkame katkendite avaldamist
Robert Baden-Powelli skaudiraamatust
„Scouting for Boys“.

Isikukirjeldus on tihtipeale suureks abiks mingi kuriteo väljaselgitamisel, aga ka kellegi äratundmiseks. Iga skaut peaks olema tähelepanelik ja treenima end juhuks, kui tuleb kirjeldada kedagi, kasvõi kellegi leidmiseks suurlaagis.

Ühistranspordiga sõites tuleks alati põhjalikult jälgida teisi reisijaid, eriti hoolikalt nende nägusid, riideid, kõndimisstiili, kõike, mille abil neid hiljem võimalikult täpselt kirjeldada saaks. Kindlasti tuleks uurida, kas nad on rõõmsad või vaevas ja kas nad vajavad abi. Aga sellisel seirates ei tohi nad ise seda märgata, vastasel korral võtavad nad sisse kaitsepositsiooni (näiteks nagu loos karjasepoisist, kes mustlase saapaid jälgides ei vaadanud tolele otsa, seega ei äratanud kahtlust ja aitas mõrvari arreterida). Inimeste uurimine, mille põhjal avaldub iseloom ja nende mõtted, on väga väärtuslik näiteks müüjatele kaubanduses, et proovida inimesi veenda oma kaupa ostma või pettureid välja selgitada.

Millise iseloomuga on need kübarakandjad?

Öeldakse, et inimese iseloomu saab järeldada kaabu/kübara kandmise järgi. Kui see on pisut küljele kaldu, on kandja hea iseloomuga; kui see on väga viltu, on omanik eputaja; kui kaabu on taha kaldu, ei maksa ta võlgu tagasi; kui see on täiuslikult keskel, on omanik korralik, aga arvatavasti väga igav.

Viis, kuidas mehed või naised käivad, räägib palju nende omadustest – rahutu, eputav lühike mees, kes väikeste sammudega käies kätega vehib; närvilise mehe pikad keha raputavad sammud; laiskvorsti looderdavad sammud; skaudi sujuvad, kiired ja hääletud sammud.

Detektiiv Justin Chevasse kirjeldab, kuidas väikese harjutamisega saab päris täpselt inimest kirjeldada riietuse järgi. Kõige kergemini saab päritolust aimu saapaid vaadeldes. Ühel päeval jalutas Baden-Powell koos sõbraga maal ja nende ees käis üks noor neiu.

Väga palju räägib meile inimese lõug, suu, kulmukaar, otsaesine ja nina. Proovi neid kirjeldada.

Jälgi inimeste nägusid, et neid taas ära tunda.

Sõber arutles, kes ta olla võib ja B. P. ütles, et ta tahaks teada, kelle teenija too tüdruk on. Olgugi, et tüdrukul olid küll väga peened riided seljas, arvas B. P. tema saapaid märgates kohe, et see kleit oli kellelegi teisele kuulunud ja neiule antud, kes selle kohendas, oma vanades sissekantud jalanõudes aga tundis ta ennast mugavamalt. Ta sisenes majja, kus mehed ka peatusid, teenijate sissepääsust, ja hiljem selgus, et ta oligi ühe daami teenija.

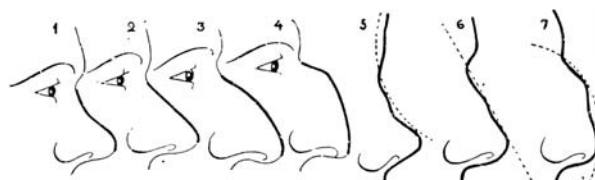
Ükskord vestles B. P. ühe sõbraga ning nad proovisid mehe, kellega nad mõlemad rääkinud olid, iseloomu määratleda. B. P. selgitas, et ta on kindlasti kalamees. Tema kaaslane ei saanud aru, mille järgi seda sai ütelda. B. P. oli märganud suletutte mehe vasakul varrukal. Kui kalamehed sööda välja võtavad, panevad nad selle kuumaka varrukasse või mütsi sisse, mis siis riidet hiljem vigastada võib.

Ameerika näitleja Nat Goodwin seletas, kuidas ta õhupalli lendulaskmisele läks, aga tal oli kael kange ning sai ainult alla vaadata. Seega valis ta saabaste järgi kõige lahkema ja heasüdamlikuma mehe, kes talle toimuvat kirjeldaks.

Saapatallad ütlevad ka inimeste kohta palju. Kui tallad või kontsad on ühtlased, näitab see inimese kompetentsust äritegevuses ja ausust; kui kontsi kantakse nii, et need on näha, tähendab see, et ollakse hea kujutlusvõimega ja armastatakse seiklusi; kui sissepoole, siis tähendab see nõrkust ja suutmatust otsustada.

Sherlock Holmes „kohtus võõraga, kes kandis uusi riideid ja leinalinti käe ümber, sõdurihoiakuga, mere-mehekõnnakuga, kõvasti päevitunud, tätoveeringud käe peal ja mänguasjad käes”. Sherlock Holmes arvas õigesti, et mees oli hiljuti mereväest välja astunud, seersandi auastmega, ta naine oli hiljuti surnud ja tal olid väikesed lapsed kodus.

Tänu jälgimisoskusele, ilma et seda märgataks, aitasid skaudid sõjaajal (I Maailmasõjas) spioone avastada.

Meie üliaktiivne Aune

Aune oli 13-aastane, kui sõbrad gaidid kutsusid teda endi hulka. Tema vanemad olid sellega nõus ja nii algaski Aune seiklusrikas skaudielu. Gaid ta ei olnud kaua, läks skaudiks üle, sest tundis, et seal oli rohkem tegevust. Muide, Aune oli sel ajal lindprii, kuna siis ei olnud skautide hulgas veel tüdrukuid. Sellest hoolimata sai Aune endale väikeste hundude salga, mille liikmed olid poisikesed. Nõnda siis veetis ta kolm aastat skautide seas, enne kui 1995. a. võttis skaudiorganisatsioon ka selleks soovi avaldada tüdrukud enda hõlma alla.

Kuni siia maani oli ta elu olnud vanaema ja oma kodu vahel liikumine. Nüüd aga avanesid Aunele matkarajad ja laagrid, ta leidis suure hulga uusi sõpru.

Laagrid olid vägevad, kuigi enne laagreid ei osanud ta neilt eriti midagi oodata. Kui enne keerles kogu ta maailm ümber kodukandi, siis nüüd oli ta leidnud võimaluse eneseteostuseks, iseenda võimete avastamiseks ning suhtlemiseks (kusjuures 90 % Aune sõpradest on skaudid). Aune pidi tunnistama, et skautlus oli ta elu muutnud. Aune ise on avatud ja salliv. Ta ütleb ikka: „Kui ma poleks skautlusega liitunud, siis arvatavasti oleksin lihtsalt roosa ja rõõmus ning korjaksin käbisid.” Jah, ilma selle võimaluseta poleks temast ilmselt ka noorsootöötajat saanud! Oleks tõesti mingi käbikorjaja või sukakuduja.

Aune on visa töötaja ning seda kirjeldab kohati ka tema diplomitöö „Skautlik liikumine Eestis.” Ta on ka väsimatu suhtleja, mille tõttu saab ta teiste gaidide, skautide ja noorkotkastega ülihästi läbi. Niisamuti arvab Aune, et skaudiseadusi on lihtne järgida, sest pole ju raske olla looduse sõber ja mitte suitsetada. Kuid tunnistab, et väike vein ei tee vahel paha. Aune ametliku noorsootöö kõrvalt võtabki suure osa ajast skautlus, näputöö ja oma sugulastega suhtlemine.

Ka Aune õde on 1991. aastast gaid ning vend alates 1994. siia maani skaut, olugi et ta juhiks pole veel hakanud. Aune ise on

välja õpetanud nii Tamsalus kui Albus kokku umbes 200 noort.

Aune ütles, et teda on raske välja vihastada ning pole tal ka eriti pettumusi olnud. Ta pigem on olnud solvunud, kui üritustest osa ei võeta ning tõesti on kergem tegeleda 10-liikmelise grupiga kui terve lipkonnaga. Ta mainib ära ka, et tema Kõrvemaa lipkond on 6-aastane ning selle sünnipäev on 1. mai.

Aune ja laagrid? Laagrites hakkas ta käima 1990. aastast. Nüüdseks on ta käinud väga, väga paljudes laagrites. Muuhulgas 1995. aastal viibinud Hollandis Maailmajamboreel, lisaks laagrites Taanis, Belgias ja Soomes (viimasest on ilmunud ka raamat), skaudijuhtide koolitusel USA-s ja Kanadas.

Aune tunneb uhkust oma skautide üle. Näiteks on Kõrvemaa skaudiüksus kaks korda järjest võitnud Anton Öunapuu rändkarika. Ta peab siiani oma salkadega sidet, kes on väga hästi ka ilma temata hakkama saanud. Talle tundub aga, et viimasel ajal on huvi organisatsiooni tegevuse järele kuidagi vaibumas.

Aune arvates on kõige jubedam seda kuulda, kui väiksemagi jalgsimatka vältel keegi küsib, et palju veel käia on? Matkates on aga tähtsaim hea seltskond, head jalanõud ja vastavalt ilmastikule valitud riietus.

Kõigis suurlaagrites on ikka käidud. Aunel on vahel ka hirmud eelneva laagri ees, mis tavaliselt ilmnevad kolm päeva enne laagrisse minekut.

Praegu on Aunel 9 salka korraga ning ta ei oska öelda, kui kaua ta kavatseb veel skautlusega tegeleda.

„Alati võiks üks väike salk olla ja skautlus nautimiseks, kuid lipkonnaga on see suur töö!” ütles ta.

GEDI, KADRI JA KRISTIINA
MÄNNIFÄNNIDE SALGAST

KÕRVEMAA LIPKONNA SKAUDID

SUVITASID PORKUNI JÄRVE ÄÄRES

Kõrvemaa lipkond seob Albu ja Ambla valla skaute ja hundusid. Lipkond on praeguseks juba seitsme aasta vanune ja selle aja jooksul on kujunenud nii mõnigi traditsioon. Iga-aastane on ka suvine lipkonnalaager, mil lapsed koguvad oma elamise pampudesse ja rändavad kusagile metsa. Eelmisel aastal laagerdati Peipsi järve kallastel, see aasta Porkuni järve pervel.

18. juuli hommikul startis buss Albu vallast ja viis lapsed Lääne-Virumaale suvitama. „Suvitama” on igati asjakohane väljend, sest ootuspärase metsatuka asemel ootas seal nasti niidetud järveäärne heinamaa. Skaudielu muutis võimatuks ka tõsiasi, et maakonna piires oli tuletegemine keelatud. Eelneva tõttu pidid skaudid minetama traditsioonilise lõkketoidu ja hubased lõkkeõhtud. Ometi ei jäänud miskit katki, sest skautlus – see on sõprus ja seiklus.

Sõbrad olid kaasas ja seigelda sai ka hoolimata tujukast ilmataadist või külmast järveveest. Juba esimesel päeval võeti ette retk Porkuni külasse, kus ootasid loss, paemuuseum, järved ja Porkuni preili. Pärastlõuna sisustasid erinevad mängud, millest populaarsemaks sai „kartul” – palli loobiti ka pimedas. Päikesepaistel loobiti aga vett ja seda kõigi pihta ja nõnda pidi nii mõnigi laagriline kuivatama läbimärgi riideid. Hea on, et vesi ei tapa. Vastupidi! Vesi ajab naerma.

Teise päeva hommikul ärkasid unised peakesed teades, et ees ootab matk läbi Tamsalu valla metsade Kullenga puukooli. Seal selgus, et puud ei käigi inimlaste kombel koolis, vaid kasvavad üksikuna pisikestes pottides kuni on piisavalt suured ja tugevad välja peale kolima. Üsna kohe tehti ka selgeks, kuidas jõuab kábist seeme potti. Lastele tutvustati keerukat süsteemi, mida läbides eraldub kábist seeme ja seemnest kõik üleliigne. Selgus ka tõsiasi, et piisab vaid 100 grammist seemnetest, et istutada endale terve mets.

Õhtu veedeti kujuteldava lõkke seltsis. Seegi olukord polnud võõras, sest üks ole talvelgi siseruumides „lõkkeõhtuid” peetud. Porkuni laagri lõkkeõhtu teemaks oli „Punamütsike”. Muinasjuttu mängiti pantomiimina, ooperina, räpina ja lavastusena. See loomeõhtu tõestas selgelt, et ühtki asja ei saa igavaks leierdada, sest liigagi tuntud muinasjutt säras ka neljal järjestikusel esitusel värskelt ja kordumatult. Lõkkeõhtu lõppes suigutava unelauluga, kuid järgnev uni ei saanud pikaks, sest juba ootas lapsi ööhäire.

Punamütsikest mängib Timo, kurja hunt Villu.

Lipkonnalaager – retkel Kullenga puukooli tuli suurematel poistel oma rammu näidata: Timo kukil Raivo, Jaagu kukil Liina.

Fotod autori erakogu.

Lahkumispäev saabus kõigile tahetust kiiremini, kuid mis parata. Telgid, matid, magamiskotid ja hilbud pakiti kokku ja algas sõit koju. Laager võis ju lõppeda, aga see on vaid killuke seiklusest, mida skaudiaasta pakub. Ei saa talvelgi laagriteta, rääkimata järgmisest suvest. Järgmise laagriini!

LIINA SALVESTE, KÕRVAMAA LIPKOND

Käisin veebruarikus ülemaailmsel skautide kokkutulekul, mille nimi oli TOGETHER FOR PEACE 2006. See toimus linnas nimega Jubail.

Üritus ise kestis 8 päeva, kuid minul õnnestus olla Saudi Araabias kaks nädalat. Laagris oli osalejaid ligikaudu 1300. Laagri territoorium aga meeletult suur, seal oli täissuuruses staadion. Sõjaväestatud valve oli ööpäevaringne.

Meile, eestlastele, tundus veidi imelik, et osalejad olid kõik meessoost. Aga araablastel lubasid, küll pooleldi naljatades, et järgmisel korral on ka tüdrukuid.

Laagris oli tegevusi hästi palju, igav ei olnud hetkekski. Viidi ATV-dega sõitma, õigemini teisi, kuna mina sattusime vaele bussile koos austrialastega, nii sattusingi hoopis laevale, mis oli ka iseenesest tore. Käisime ühes suurimas naftafirmas ekskursioonil. Näidati linna ja lennutati helikopteriga ning palju muud.

Kuna ma olin juba paar päeva enne laagrit kohal ja pärast laagrit veel mõned päevad seal, siis sain tunda araablase külalislahkust, mis oli äärmiselt tore. Üks õhtu viidi meid kodudesse tutvuma peredega. Nii õelda peredega, kuna naised olid kuskil peidus. Siis tutvusin ühe laagri korraldaja isa ja vennaga. Peres pakuti süüa ja juua araabia teed ning kohvi. Üks asi, mis alguses veidi häiris, oli see, et araablattel on komme kõiki asju hilinemisega teha. Peab olema kannatlik, sest nende asjaajamine on veidi konarlik ja võtab kaua aega.

KALEV LUKK, LÄÄNEMAA SKAUTIDE MALEV

SKAUDIEHITISTE VÕISTLUS ja Rotary klubi suurtoetus eesti skautidele

Sk. KRISTJAN POMM,
peaskaut

19. augustil toimus Tallinnas Rocca al Mare Vabaõhumuuseumis skaudiehitiste võistlus. Kaheksa Eesti erinevatest paikadest pärit skautide võistkonda ehitasid töötlemata puitu ja nõõre, kõisi kasutades päeva jooksul Vabaõhumuuseumis nii erinevat mängulist tegevust võimaldavaid kui ka praktilist kasutust omavaid toredaid ehitisi. Võistlusel olid oma ehitusoskusi proovile panemas Lääne Skautide Maleva Palivere ja Taebla rühmad, Kõrvemaa, Püha Vaimu, Tartu Ilves, lipkond Siil, Tiigrite ja Narva Kajaka ühisvõistkond ning Ökoskautide üksus. Skaudiehitiste võistlusega tähistasime 80 aasta möödumist Eesti esimesest skautide suurlaagrist 1926. aastal Pirital.

Kõigi valminud ehitiste seast valiti välja ka parimad ja hindamiskomisjoni liikmeteks olid teiste seas ESÜ peavanem Tunne Kelam, Tallinna Rotary Klubi eelmine president Rein Volt, matkavarustust maale toova Matkasport OÜ esindaja Anneli Mere, UNICEF esindaja Eestis Toomas Palu ja Eesti Vabaõhumuuseumi esindaja Maarja Kõuts ning ESÜ poolt skj. Mart Felding, nskm. Ille Maidre, büroo juhataja Hele-Mai Madisson ja skm. Kristjan Pomm. Ehitisteks vajaliku puitmaterjaliga toetas üritust RMK Keila metskond.

Kõik ehitised said igati toredad ja hindajatel oli päris raske valida parimat. Võitjaks osutus Läänemaa Taebla üksuse poolt valmistatud ripsisild ja eriauhinna sai Läänemaa Palivere üksuse Zip-line.

Fotod: Deivis Treier

Kõigile kohalike skaudiüksuste esindusvõistkondadele oli telkidena auhinnaks skaudivarustuse välja pannud Tallinna Rotary Klubi, mille hankimise aitas korraldada Matkasport OÜ. Samuti said kõik võistkonnad ka oma üksusele sae ja kirve.

Skaudiehitiste võistluse lõputseremoonia raames andis Tallinna Rotary Klubi Põhjamaade Rotary liikumise juhtide osalusel üle suurtoetuse Eesti skautidele. Tänu pea 250 000 kroonisele toetusele said Eesti skaudiüksused nii uued matkatelgid, magamiskotid ja seljakotid kui ka erinevat laagri- ja matkavarustust, millest osa jäi ESÜ erinevate ürituste korraldamisel kasutamiseks hoiule ESÜ kontorisse. Tegemist on ühe suurima toetusega, mis on antud Eesti Skautide Ühingule lähiaastail. Esimesed kontaktid Tallinna Rotary Klubiga ulatuvad juba enam kui viie aasta taha ja Eesti skaudid on igati tänulikud, et Rotary liikumine on otsustanud anda olulise rahalise panuse Eesti noortele skautlikuks tegevuseks paremate tingimuste loomiseks.

Skaudiehitiste võistluse toetajateks olid RMK Keila metskond, Rocca al Mare Vabaõhumuuseum, Haridus- ja Teadusministeerium, Scoutspataljon, Extrahaus OÜ ja Ragn-Sells.

Suur tänu kõigile osalejatele ja võistluse teoks tegijatele.

Fotod: Gädvi Tammann

SKAUTIDE ERNA STARTIS SEITSMENDAT KORDA

SKJ. DEIVIS TREIER

Skautide ERNA matk on aastatega kogunud populaarsust ja muutunud juba traditsiooniliseks ürituseks, millest osavõtt märgib skautluses kõrgele tasemele jõudmist. Seekord oli ERNA alguspunkt Albu vallas Ahulas.

Tänavu toimus Eesti Skautide Ühingu ERNA matk 3.–5. augustil juba seitsmendat korda. Tulin varakult kohale, et näha, kuidas osavõtjad raskel rajal võistluste starti saavad. Olen ju seda isegi mitmel korral kogenud, kuidas starti jõuda, võistlusele registreeruda ning startida, teadmata, mis ootab ees. Kuid seekord olin hoopis pealtvaataja rollis, mis oli palju imelisem kogemus. Tee Kautlast Ahulasse ei olnudki väga pikk. Olin joonistanud endale legendi, kuna ei olnud tõelist kaarti, mille järgi sinna sõita. Saabusin stardialale oma „Muhvi“ autoga juba kella üheksaks. Palju aega ei möödunudki, kui kohale jõudis esimene võistkond. Need olid Ilvese lipkonda esindavad 4-vedulased. Kohe läks nalja viskamiseks, vaevalt see siiski peletas osalejate ootusärevust ning stardiaja lähenedes adrenaliin aina tõusis. Otsustasin usutleda võistkondi.

4-vedu

Mis kutsub teid ERNA matkale üha uuesti? Eelkõige enese proovilepanek ja loodame ikka hõivata esimese koha.

Mida ERNA matkalt sellel aastal ootate? Kuivemat ilma ja paremat matka kui üle-eelmisel aastal.

Kuidas olete ERNA matkaks ette valmistunud, kuidas kaitsete oma jalgu ja mis jalanõusid kannate? Erilisi ettevalmistusi ei ole tehtud, jalgu kaitseme paljude sokkidega ning kasutame kilekotte ja haiglasusse märjakssaaamise vastu.

Millest lähtute marsruudi valikul? Päris sohu me ei roni ja mööda teed ka ei käi.

Kas kasutate GPS seadmeid? Ei kasuta.

Võistkond „Kaitseliidu Tallinna Maleva Põhja kompanii“

Kust kuulsite ERNA matka kohta? Ülema käest.

Mitmendat aastat osalete ERNA matkal? Esimest korda.

Mida ERNA matkalt sellel aastal ootate? Actioni ja kogemusi.

Mis on asimuut? Peaks olema nurk vaadeldava suuna ja põhja suuna vahel.

Kas kasutate GPS seadmeid? Ei kasuta, polegi sellist.

Võistkond Kakerdajad

Mitmendat aastat osalete ERNA matkal? Kolmandat.

Mis kutsub teid ERNA matkale üha uuesti? Tiitlit kaitsma, eelmise aasta tiitlit.

Kas kasutate GPS seadmeid? Jah, kasutame!

ERNA matka korraldajad

Mida ERNA matkalt sellel aastal ootate? Aune: Uusi põnevaid kogemusi. Hele-Mai: Indu seda järgmisel aastal endiselt teha.

Mis on asimuut? Järgnes arutelu, kes küll oskaks aidata... (naer).

Millest lähtute marsruudi valikul? Aune: Kaardist.

Järgmisel päeval sõitsin ringi mööda rada ning jõudsin keskmise raskusastme raja esmaabi punkti. Paraku pidime koos kohtunikega tõdema, et oskused vigastustega tegelemisel on suhteliselt madalad. Siinkohal otsustasin usutleda tegevust ootavat võistkonda „Sookoll“, kes võitis ka keskmise raskusega matka. Niipalju võin veel öelda, et 2002. aastal sai osaletud koos ühe selle võistkonna liikmega. Olin tollal onutärdele kaardilugejaks. Mitte asjata, sest nüüdseks on tegemist tõeliste ERNA matka fanaatikutega, kes osalevad igal aastal terve pere ja sõpradega.

Mitmendat aastat osalete ERNA matkal? Taavi: Kõige kogenum osavõtja, Kaisa, on osalenud 5-6 aastat, ühele osavõtjale esimene kord.

Mis kutsub teid ERNA matkale üha uuesti? Kaisa: Feeling, mis on finišis, kui oled matka läbi käinud. Taavi lisas: Matka-huvi ning sõbralik seltskond, kes selle üritusel koos liiguvad.

Mida ERNA matkalt sellel aastal ootate? Põnevaid kontrollpunkte ja positiivset suhtlemist.

Kuidas olete ERNA matkaks ette valmistunud, kuidas kaitsete oma jalgu? Eelmisel aastal läksime raskele rajale ja treenisime, aga sellel aastal mitte. Käime orienteerumisel ja päevakutel. Jalgu kuivatame ja vahetame sokke.

Mis on asimuut? Taavi: Nurk kraadides põhja suuna ja etteantud suuna vahel.

Millest lähtute marsruudi valikul? Taavi: Liikumise lihtsusest. Praktika näitab, et kõige otsem tee pole alati kõige ratsionaalsem.

Kas kasutate GPS seadmeid? Taavi: Ei kasuta.

Milliseid naljakaid juhtumeid on teil matka käigus juhtunud? Kaisa: Sellel aastal veel midagi, aga eelmisel aastal tegime uinaku päeval. Ärgates oli mul nägu paistes nagu sookollil, sellest on ka meie selle aasta võistkonna nimi.

Mida ootate järgmises punktis? Vaatasime, et võib olla üle veekogu minek, mis on suhteliselt põnev olnud igal aastal. Liikusin järgmise punkti, kus toimus takistusriba läbimine. Juhuslikult tuli siia ka vastutegevus.

Kuidas vastutegevuses lood on? Karl: Suhteliselt hästi on, öösel sai raskel rajal mitu võistkonda vahele võetud.

Kui jõudsin Järva-Madise kiriku juurde, ootas mind seal juba rampväsinud matkaseltskond. Enamus tegeles sinnajõudmise hetkel magamisega, kuid leidsin eest ka võistkonna 4-vedu.

Milliseid juhtumeid teil matka käigus ette tuli? Jõe ületamine, võtsime asjad peakohale ja läksime läbi jõe. Nägime umbes 600 meetri kauguselt suurt ja ilusat põtra.

Mis tunne on liikuda vastutegevuse alas ja kas olete vahele jäänud? Sellel aastal on vastutegevus õnnestunud. Ebameeldiv tunne on joosta üle suure põllu, kui vastutegevus taga ajab.

Kas olete mõelnud katkestamisele? Mõelnud oleme, aga mitte avalikult (naer).

Kahjuks kõigil ei läinud nii hästi, kui stardis loodeti. Oli üksikuid katkestajaid ja grupiviisilisel allaandjaid. Kuid üle mitme aasta lõpetas enamus raskele rajale startinud võistkondadest, paljustki tingitud armulisest ilmast, mis sellel aastal soosis matkalisi.

Hiljem liitusin ka mina vastutegevusega ning andsin oma panuse võistkondade püüdmisele. Liikusin vaikselt finiši poole, külastades veel ämblikuvõrgu ning jõeületuse tegevuspunkti ning lobisesin kohtunikega. Õo saabus ning otsustasin minna oma puhuriga telki järgmist päeva ootama. Selleks aastaks sai matk läbi. Kohtumiseni juba järgmisel matkal, siis juba uutes situatsioonides ja punktides!

Fotod: Mikk Leedjärv ja Deivis Treier

Kuidas valmis JÜRIPÄEV Haapsalus?

2005. a. ESÜ üldkogul kinnitati otsus tähistada 2006 a. jürripäeva Lääne-Eestis Haapsalus. Tööd algasid varakult, nagu juhend ette näeb, ning pool meeskonnastki sai koheselt kokku, mis kogu ürituse lõppkokkuvõttes ka lõpuni ära korraldas. Paljud meist on kindlasti juba omal nahal kogunud, et suurt üritust ette valmistades on komistuskivid igal nurgal vargsi ootamas ja miski ei lähe lihtsalt. Plaanitava ja tegelikkuse kokkuvimine eelarveski on omaette kunsttükk, aga nii see elu käibki.

Kuud veeresid kiiresti ja tähtaeg lähenes, korraldusmeeskonnal aga oli endiselt mitmeid lahendamata probleeme nagu liiga suur eelarve, mis omakorda tulenes peamiselt toitulustamise hindadest, siis lahtised otsad matkaraja ning muude tegevuste ja vahendite osas, mis langetas omakorda otsuse matkaraja klassikaliste tegevuspunktide kasuks.

Üllatav, need ei nõuagi rahalisi vahendeid! Siis vahetult enne üritust tuli veel lisaks infarktiäärne seisund koolimaja kasutamise suhtes. Nimelt oli kooli juhtkond lepingule vaatamata ära unustanud, et skaudid seal ööbida soovivad ja maja uutele asukatele ära lubanud. Aga... skaut on külma närviga, leidlik ja ka ettevõtlik ning tänu sellele sai kõik uuesti korraldatud, olgugi et klassiruumides ööbimise asemel hoopis pikad koridorid kätte jagati. Asi seegi ja kuiv põrand on tunduvalt etem, kui märg või külmunud põõsalune. Suure moosimise peale saime siiski ka paar klassiruumi staabiruumideks.

Ja juba lugesimegi öötunde, mis ürituseni olid jäänud, kuid paljud asjad veel tegemata või pooleli. Staabis käis päris kõva sahmimine, kaartide märgistamine, kontrollpunktidesse otsiti viimaseid tegelasi, kes vahetult ära öelnud või aimatavate mittetulijate asemel plaanitu ära teeksid. Mitmed nn "lubajate" tegevused muutusid veel viimasel ööl ja needki tuli asendada. Siis veel üks huvitav tähelepanek. Kuna vanemskaudid, juhid ja rändurid õpivad sageli Eestimaa erinevais paigus, on vahetult moodustunud meeskonna tegevusse rakendamine ja jooksult asjade rööpasse seadmine kõige muu kõrval nagu jänesehaakide tegemine ning pooleli olnugi võib kannatada saada. Nii ei õnnestunud koheselt administreerimine, koheselt ei käivitunud või räägiti üksteisest mööda tegevustubade käivitamise osas jne. Siiski usun, et neid puudujääke kompenseeris nii matkamäng, pidulik jumalateenistus, päiksepaisteline ilm kui ka rõõmus skaudivaim.

Sk. HEIKKI MUTSO,

JÜRIPÄEV 2006 TEHNILINE NIKERDAJA

09. kuni 16. augustini toimus Lätis, Tigavas, esimene Balti Jamboree. Laagrilised olid peamiselt Eestist, Lätist ja Leedust, mõned ka Austriast ja Rootsist. Kõige rohkem skaute ja gaide oli Leedust, eestlasi oli kõigest kahekümne ringis. Kokku osales ligi 350 skauti ja gaidi koos IST-dega.

Kuigi oli asju, mis oleks võinud kõvasti paremad olla, jäime meie, eestlased, laagriga rahule. Tegevusväljad olid piisavalt vaheldusrikkad ja huvitavad, vaba aega oli ka piisavalt. Eriti hästi jäi meelde ellujäämisrada, mis toimus kohe laagri alguses ja oli tõesti äge – kõik said korralikult mudaseks. Laagri jooksul toimusid ka erinevate Balti riikide päevad. Kaheksa laagripäeva sisse mahtusid peale Läti, Leedu ja Eesti päeva veel ööpäevane matk ja linnapäev. 15. augustil käisime Tigavast mõne kilomeetri kaugusel asuvas Kuldiga linnas osa võtmas ühest festivalist.

Kuna toimunud suurlaager oli esimene Balti Jamboree, omab see väga suurt tähtsust, samamoodi ka meie osalus selles. Loodetavasti alustati selle üritusega pikaajalist traditsiooni ja pandi alus tugevale tulevasele koostööle kolme Balti riigi vahel. Järgmisele Balti Jamboreele on kindlasti rohkem rahvast oodata ja eks näis, kus see siis toimuma saab, aga kindlasti võtke osa – suurepärase võimalus uusi tuttavaid leida ja kogemusi jagada.

KAIDI LEHTLA

Autori fotod

BALTI JAMBOREE 2006

METSAMÄRGI KURSUS

Metsamärgi ehk Gilwell'i kursust on nimetatud ka skaudijuhi ülikooliks. Esimest korda korraldas Metsamärgi kursuse 1919. aastal skautluse rajaja Lord Baden-Powell Inglismaal kohas, mida hakati nimetama Gilwell Pargiks.

Kursusest on saanud ülemaailmne skautluse osa, igal aastal saavad mitmed skaudijuhid õiguse kanda vastavaid sümboleid: nahast punutud kaelarätivõru, mis on kasutusel 1920. aastast; punaka tooniga Maclaren'i tartaniga kaelarätt (tänu täheks Hr DuBois Maclaren'ile, kes ostis 55 aakrit maad koos majaga ja andis selle skautide organisatsioonile ning sellest saigi Gilwelli park – skautluse süda Inglismaal ja maailmas); nn. kondid, Bi-Pi andis esimestele Gilwelli lõpetanutele kaela luust helme, mille võttis Aafrikast kaasa toodud kaelaestest. Kee pidi sümboliseerima salajast sõnumit, mida kantakse mööda maailma laiali. Kaasajal on kondid tehtud puidust, mitte luust.

Esimesest kursusest on pärit ka kursuse peamine sümbol, puupakku löödud kirves ja pakul nimetus Metsamärk.

Enne II maailmasõda anti Eestile Metsamärgi kursuse korraldamise õigused, kuid 1940. aastale plaanitud kursus lükkus alanud riigi okupatsiooni tõttu edasi teadmatusse.

Peale Teist maailmasõda Saksamaal, kus taastati Eesti Skautide Malev kui õigusjärgne skaudiorganisatsioon, saadi ka õigus oma Metsamärgi kursuse korraldamiseks. Aastatel 1947, 1948 ja 1949 toimusid kolm Eesti Metsamärgi kursust

Metsamärgi kursuse
tõhkude ...

... ja Põtrade pilt

Ees: Urmas Kesküla (1993), Markus Alfred Kõiv (1996 USA ja Inglismaa), Ille Maidre (1996). Taga: Merle Raudsoo (1996), Küllike Villa (1996), Kristjan Pomm (1993), Aune Suve (1996), Annely Ristikivi (1996), Piret Otsa (1996). Pildilt puudub Lianne Ristikivi (2000)

Saksamaal skm. Herbert Michelsoni (Miku) juhtimisel 57 osavõtjaga. 1950.-60. aastatel osaleti teiste riikide koolitustel, kuni Eesti Skautide Malev Kanadas taotles 1972. aastal oma Eesti Metsamärgi kursuse korraldamiseks õigusi ning uue tuule tõi skm. Peeter Kallaste. Luba saadi ja IV eesti-keelne Metsamärgi kursuse toimus 1973. aastal Kanadas, kus osales kokku 60 skaudi- ja gaidijuhti. Sellele järgnes veel kolm kursust 1976, 1985 ja 1996 Kanadas. 1993. aastal toimus I Metsamärgi kursuse Eestimaal ja seda tänu organisatsioonile Eesti Skautide Malev Kanadas. Ka 1996. aastal vedas kursust eest tandem Peeter Kallaste ja Jaan Lepp. 1999. alanud kursuse oli juba meie, Eesti Skautide Ühingu jõudude suur ettevõtmine. Kursuse juhiks oli nskm Maimu Nõmmik.

Eesti süsteemis koosneb Metsamärgi kursuse kolmest osast: nädalavahetuse koolitus, nädalane metsalaager, iseseisev töö. Kui need kõik on läbitud, sõltumata järjekorrast, saab skaudijuht endale õiguse kanda kolme elementi, millest oli alguses juttu: nahkvõru, Gilwelli kaelarätti ja konte.

Eestis on toimunud nüüdseks kuus nädalavahetuse koolitust (1993, 1996, 1999, 2000, 2002, 2004), nädalasi metsalaagereid on toimunud viis (1993, 1996, 2000, 2002 ja 2006).

1993. a. alustas koolitusel osalemist kokku 23 kursust, kellest kaelarätti ja kondid on saanud kaela 14 juhti: Tõnu Aavasalu, Siimon Haamer, Urmas Kesküla, Lea Koronen, Taivo Kukkk, Jüri Kuusik, Vaido Lillemaa, Kristjan Pomm, Giina Siiak, Värdi Sooman, Helmuth Tammiste, Raimond Veenpere, Jaak Alesma, Alari Janson.

1996. aastal alustas koolitusel osalemist kokku 24 kursust, kellest kaelarätti ja kondid on saanud kaela 14 juhti: Aavo Aru, Reigo Kool, Tiia Lillemaa, Ille Maidre, Toomas Maarand, Heikki Mutso, Arvo Orav, Endel Purju, Merle Raudsoo, Kairit Ringinen, Annely Ristikivi, Mervi Rodima, Aune Suve, Küllike Villa.

1999.-2000. aastal alustas koolitusel osalemist kokku 42 kursust, kellest kaelarätti ja kondid on saanud kaela 13 juhti: Sirle Prant, Margit Jõgila, Erika Lass, Reljo Saarepera, Galina Jarotškaja, Katrin Ratas, Mairi Felding (Saar), Annika Oidermaa, Darja Sudelainen, Tanel Peets, Rommi Saar, Andreas Leimann, Lianne Ristikivi, Tarmo Oidekivi.

2002. aastal alustas koolitusel osalemist kokku 24 kursust, kellest kaelarätti ja kondid on saanud 4 juhti: Sirli Arumäe (Laksa), Urmas Saupõld, Valdik Kask, Nele Hendrikson.

2004. aastal alustas koolitusel osalemist kokku 10 kursust, kellest sellel aastal (2006. aastal) osales metsalaagris 3 juhti: Deivis Treier, Gädvi Tammann ja Mikk Leedjärv.

Sellel aastal alustasid teekonda Metsamärgi sümbolite kandmise õiguse poole Mart Felding, Marge Pirnipuu, Annika Träss, Remi Neitsov.

Kahjuks on koolitused erinevatel põhjustel katkestanud väga paljud juhid, kuid me loodame neid kindlasti veel endi hulgas näha!

Samas võime rõõmuga tõdeda, et üks osa neist Gilwelli sümbolite kandjatest on asunud uutele kursustele oma teadmisi ja kogemusi jagama uhkete „Tõhu” salga liikmetena: Siimon Haamer, Kristjan Pomm, Tõnu Aavasalu, Vaido Lillemaa, Taivo Kukkk, Jüri Kuusik, Urmas Kesküla, Värdi Sooman, Heikki Mutso, Aune Suve, Mairi ja Rommi Saar, Tarmo Oidekivi, Erika Lass, Markus Alfred Kõiv, Maimu Nõmmik.

Kes kord on kursusest osa saanud, see mõistab millest me räägime ja millised tõelised elamused ja mälestused annab endaga kaasa nädalane metsalaager.

Eesti Skautide Malev USA-s ja Eesti Gaidide Malev USA-s ühine suurlaager "Võluja – Järvemetsa 50" toimus 22.–30. juulil 2006. a. Laagrist võttis osa umbes 300 skauti ja gaidi, nende seas ka kolm esindajat Eesti Skautide Ühingu: skm. Heikki Mutso, nskm. Mikk Leedjärv ja skm. Kristjan Pomm. Laagri tühistati ka Järvemetsa laagriala 50. sünnipäeva ning kõigist laagrilistest moodustati peaväljakule suur number „50“.

Suurlaager Ameerikas oli meie jaoks eriliseks elamuseks, päevane kuumus ja niiskus, toredad tegevused, väljasõit ookeani äärde, kus tõelisteks punanahkadeks end kõrvasime ja lahke vastuvõtt ning hoolitsus suurlaagri juhtide skm. Gunnar Tamme ja ngdr. Leena Kangro poolt ning mõnusad koosolemised teiste skaudi- ja gaidijuhtidega jäävad kauaks meelde. Suur tänu selle eest!

Laagri raames toimus skaudijuhtide ühine koosolek, kus nii Ameerika, Kanada kui Eesti skautluse olevikust kui ka edasistest ettevõtmistest ja koostööst rääkisime.

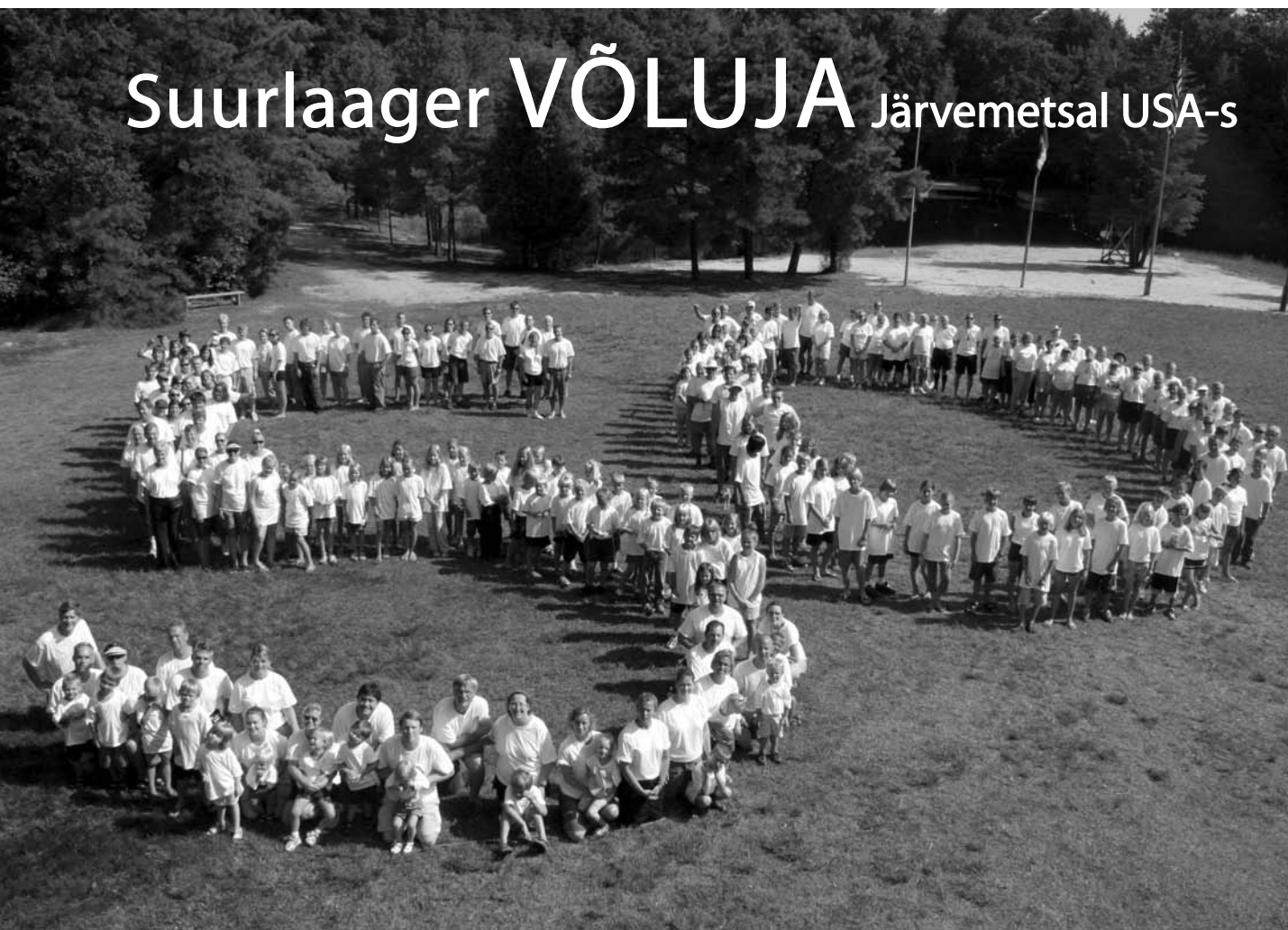
Lisaks laagri ole meil võimalus osaleda ka Lakewoodi Eesti Majas rahvatantsu proovis. Üheskoos Eesti Gaidide Liidu esindajate ning sealsete vaprate ning väärikate vanahärrade ja -prouadega sai nii mõnigi keerukas Eesti rahvatantsusamm selgeks õpitud.

Aega jäi ka käiguks Lakewoodi Eesti arhiivi ja kirikusse, kohtumiseks EABS esimees Priit Parminguga, et rääkida nii skautlusest kui Kajaka salga edasisest tegevusest ning seiklusteks New Yorgis, kus saime tunnetada tõelise metropoli hõngu ja seigelda Manhattanil nii idast-läände kui lõunast-põhja.

Tänuõnad siinkohal Eesti Skautide Liidule, Eesti-Ameerika Heatahtlikule Seltsile ja Eesti Skautide Ühingu toetuse eest, tänu millele see reis teoks sai.

Skm. KRISTJAN POMM,
PEASKAUT

Suurlaager VÕLUJA Järvemetsal USA-s

Naerusuu

Hundul tuleb laagris kommi-igatsus peale. Tema rühm on just asutanud end poodi minema. Hundu võtab rahakoti ja teeb selle lahti, aga seal pole peale kahekümnesendise enam midagi alles, kogu kaasa antud raha on juba krõpsude peale ära kulutatud. Suures hädas hüüab ta oma parimale sõbrale, kes on juba poe poole astumas: "Benno, kuule!"

Benno: "Jah! Mis on?"

Hundu: "Laena mulle 30 krooni!"

"Ma ei kuule hästi, mida sa räägid!" lausub Benno ja punub poe poole.

↳

"Minu supi sees on kärbes!" hüüatab laagrilõunat sööma istunud hundu.

"Ära pabista! Ega ta sinu suppi enne sind ära süüa ei jõua!", lohutab teine hundu.

↳

Skaut teisele: "Mul valutab täna silm!"

Teine skaut: "Tühiasi! Mul valutas hammas, ma lasksin ta välja tõmmata ja enam ei valuta!"

↳

Rändurskaut sõidab välismaal rongis ja otsutab einestada restoranvaunis. Tagasi oma kupeesse minnes aga ei leia ta kohe oma kupeed ja küsib seda raudteeametnikult.

"Kas teile tõesti ei jäänud meelde kupee number?"

"Ei, ma ei vaadanudki seda. Aga mul on meeles, et kupee akna all kasvasid ilusad lehtpuud!"

↳

Skaudijuht oma abile: "Jäta ometi kord see mõttetu virisemine, nagu ma ostaksin lipkonnale tarbetuid asju! Too mingi näide!"

"Aga tulekustuti, mille ostsid viis aastat tagasi ja me ei ole seninin seda tarvitanudki?"

↳

Skaudiv ootavad bussi, et laagrisse sõita, aga buss ei tule ega tule.

Lõpuks küsib üksuse juht vanemskaut Kringlilt: "Kas sa ikka kirjutasid avalduse bussifirma juhile, nagu me kokku leppisime?"

"Jah, kirjutasin nii, nagu oli kokku lepitud ja, nagu sa ütlesid, et keegi kõrvaline uudishimulik seda lugeda ei saaks, tegingi seda siis salakirjas!"

↳

Politseiniku juurde jookseb ähkides poiss: "Ruttu, ruttu, pätid tulid skautidele kallale!"

"Ja millal see juhtus?"

"Nad kaklevad juba pool tundi!"

"Miks sa seda varem teatama ei tulnud?"

"Alguses olid skaudiv võidumehed, ma olin nende poolt."

↳

Skaudiv hakkasid välislaagrist koju sõitma, seljakotid kõigil pungil täis. Ühel neist aga rippus käeotsas täpselt teine samasugune seljakott, nagu tal endal seljas oli.

"Mida sa selle tühja seljakotiga peale hakkad?" huvitusid teised.

"Mu öde palus, et ma talle välismaalt midagi selga ostaksin!"

↳

Hundu Tohver ja hundu Juhkam kohutuvad tänaval. Nad on head sõbrad. Tohver küsib muuhulgas: "Kas oled juba leidnud omale koerakutsika, keda sa otsisid?"

Juhkam: "Ei ole veel!"

Tohver: "Aga pane kuulutus lehte!"

Juhkam: "Olen ka sellele mõelnud, aga mis sellest kasu oleks? Koerad ju ajalehte ei loe!"

KEVADISED TALGUD...

NSKM. SIRLI ARUMÄE
SAARDE RÜHM

Alustan sellest, et kõigepealt oli meil suurepärase idee teha midagi looduse ja keskkonna heaks. Olime juba kord käinud Tihemetsa metskonnas abiks metsaalust koristamas – siis läks kõik väga hästi ning me ise ja korraldajad jäid meiega rahule. Positiivne kogemus oli meeliülendav.

Seekord otsustasime oma rühmaga, et oleks tore istutada metsa. Ei ole nii ebameeldiv kui teiste inimeste tagant prügi koristamine ja pärast saab torelda lõkkeõhtu korraldada.

Mõeldud – tehtud!

Läksin koju ja rääkisin oma abimetsaülemast mehele, et tahame puid istutada. Idee tundus hea ning kõik sai läbi mõeldud – kuidas noored kohale jõuavad, millal ja kuhu istutame, millist sööki ma lõkkeõhtuks varun ning kuidas kõik koju saavad. Tema osaks jäi kohale toimetada noored kuusetaimed.

Nõnda sai kohale toodud vähemalt 300 noort taime ning külmkappi hunnik vorste, leiba ja ketšupit.

Saabus istutamise eelõhtu. Ilm pööras meile vihmase näo ning kuigi teades, et puukeste istutamiseks oli see parim ilm, hakkas mu süda valutama, kas mitte meil mõni skaut suhkrust ei ole.

Helistasin strateegiliselt kõige tähtsamatele noortele – kas tulete?

Jah, tuleme, ... eee ... aga mina ei saa, mul on vaja koolis üks asi järgi vastata.

Kas tulete?

Jah, ikka, ... aga ma ei tea, kas ma selle bussi peale jõuan, meil läheb trenn pikemaks ...

Kas teie tulete?

Jah, tuleme, aga K... ütles, et tema ei tule ja ma mõtlesin, et kas kõik üldse tulevad?

Järgmisel päeval mõni tund enne bussi väljumist, millega noored pidid tulema. Minul süda juba valutab ja närv on krussis. Olen ju ise kohapeal ja ei saa noortega, kes linnast tulema hakkavad, silmast silma rääkida. Helistan.

Kas Sina tule?

Mmmm ... ma ei saa, ma vist ei jõua...

Kas Sina tule?

Ma vist ei tule, kui A... ei tule, mis siis minagi...

Kas Sina ja tema tulete?

Ilm on nii vihmane, aga kui Sa tahad, siis me ikka tuleme.

Aga kui me ainult kolmekesi oleme, mis sellest siis kasu on.

Jne. Jne.

Löön kurvalt käega ning loobun nende veenmisest, et vihm ei olegi nii hull, kui klassiaknast paistab ja tegelikult on päris tore täna tööd teha. Ma ei saa vastu argumendile, et „kui tema ei tule, mis siis minagi“.

Hiljem selgus, et veerand potentsiaalsetest istutajatest pidid tõesti koolis midagi järele tegema või vastama, ülejäänud löid põnnama ja ei tulnud sellepärast, et teised vist ka ei tule.

Olin nõutu. Mida ma tegin valesti? Kas ajada see ealiste iseärasuste süüks 13-aastaste noorte puhul?

Või oleksin pidanud ise eelmisel õhtul või samal päeval nendega silmast silma kohtuma?

Tegin sellest luhtunud üritusest nüüd järeldused:

- infot OLI piisavalt, aga
- ma ei olnud väljasõidu alguses ise kohal
- ma ei tundnud piisavalt huvi noorte endi plaanide vastu

■ ma „ei vajutanud õigele nupule“ ehk ma ei osanud õigesti innustada

■ ma ei rõhunud salgavaimule ja üksmeelele, mida meil tavaliselt ikka jätkub

■ telefoni teel suhtlemisest ei piisa, pealegi kasvatas see tublisti minu telefoniarvet

■ ma ei kaasanud enda abilisteks lapsevanemaid.

Pärast oli meie kodus mitu päeva menüüks lõkkevorstid ketšupiga, mu hea abikaasa istutas kohaletoodud kuusetaimi veel paar nädalat igal õhtul peale tööd (ta tegi seda siiski hea meelega, sest talle meeldib puid istutada) ning hiljem kuulsin kahelt lapsevanemalt, et nad olid murelikult mõelnud – miks nad oma last piisavalt tagant ei torkinud, et skaudijuhi peret lisamuredest hoida.

Nõnda siis oli see lugu. Kõigil võib viltu vedada, nina norgu ei tohi lasta. Loodan, et äkki keegi õpib minu vigadest, et mitte õppida hiljem enda omadest.

Praegu, kui ma seda lugu kirja panen, palun aga südames taevataadilt vihma – ränk põud ähvardab nendele pisukestele taimekestele, mis tookord siiski armastusega mulda said, palju liiga teha. Ma loodan parimat!

... ehk kuidas meie üritus luhta läks ja mida ma sellest õppisin.

KUIDAS ISTUTATAKSE METSA?

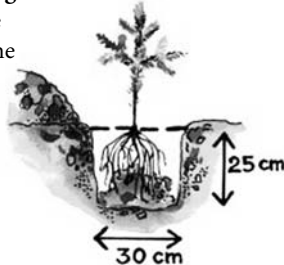
Metsa istutatakse kevadel, kui pinnas on veel niiske, aga külmaohud juba möödud. Eelnevalt kasvatatakse taimed taimlates nii suureks, et need oleksid metsas suutelised rohukamarast läbi kasvama ja võimelised juurduma. Eestis tehakse enamik metsaistutustöid käsitsi.

Materjal võetud www.rmkk.ee
ja www.metsad.ee

KUIDAS ISTUTATAKSE METSA?

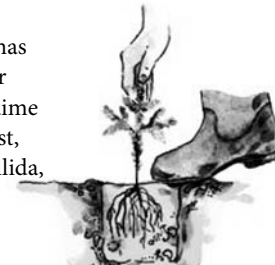
Soovitusi labidaga istutamiseks:

- kaeva maasse vastavalt taime juurekavale auk
- kobesta augu põhjas olev muld
- laota taimejuured laiali

KUIDAS ISTUTATAKSE METSA?

- hoia taime püstiasendis ja täida auk mullaga
- tihenda pinnas taime ümber
- tõmmates taime õrnalt ladvast, saad kontrollida, kas töö sai tehtud korralikult

Mata – ela, ära ole!

Silmaring

1. Mitte kedagi uue haigega kokku lubada.
2. Teha nimekiri teenindavast medpersonalist, kes uue haigega kokku puutub.
3. Panna palati akendele läbipaistmatud kardinaad.

Peale Jämejala arstide sai K. Pätsiga kokku vaid Viljandi tohter Mats Nõges. Sugulasi-tuttavaid haigega kokku ei lastud. Kaasani haigla saatekirjas oli diagnoosiks märgitud raukusnõdrameelsus, lisatud ka, et K. Päts peab end ikka presidendiks ja on üsna ägeda iseloomuga.

Jämejala medpersonal rõhutab, et K. Päts olnud väga kõhn ja kurnatud ning algul seisnud vaevalt jalul (oli ta ju selleks ajaks 80 aastat vana, seljataga pikad vangla-aastad). Algul olnud ta umbusklik ega uskunud, et on Eestis ja Jämejalas. Üheks sõnatuks argumendiks, mis teda selles veenis, olnud haigla pargis asunud linnupuurid. Ta avaldanud ka heameelt, et lõpuks saab kodumaa mulda.

Tervis hakkas vähehaaval paranema. Hambad olid viletsad, proteese nähtavasti polnud. Haige palus pehmemat ja mitteroolast toitu. Parema käe väikese sõrme küüs oli eriti pikk (haige seletuse mööda kasutanud ta seda vajadusel kartulikooremisel!) Depressioon vähenes järjest. Mõttekäik ja kõne olnud loogilised. Esinesid aga mälulünga täiteks pakutavad väljamõeldised. Nii väitnud ta, et mõlemad pojapojad õpivad Inglismaal Edinburghi ülikoolis. Mõnikord tekkis ka lühiajalisi orientatsioonihäireid. Siis ütles ta, et peab nüüd minema riigiasju ajama, või et öde ootab teda „Oru lossis“. Huvitav oli tema reageering ebameeldivustele. Pikaajaline vangielu oli küllap õpetanud talle karkimise asjatust. Kontakti katkestamiseks ja „audientsi lõpetamiseks“ tõmbas ta endal lihtsalt teki üle pea. Kusagil sügaval alateadvuses peitus tal vist utoopiline pääsemislootus. See ilmnes, kui ta kuulis lennuki müra. Ta ootas päästmist Lattiku poja poolt (poja Viktori naise sugulased).

Kõmu endise presidendi Jämejalasse toomisest levis ruttu. Rahvas soovis teda näha. Järgnevate sündmuste seletuseks võib arvata, et nõukogude võimuorganid läksid ärevile. 29. detsembril 1954 ilmusid Jämejala haigla ette kolm musta sõiduauto „ZIM“. Seal istusid julgeoleku polkovnikud ja alam-polkovnikud. Neli masinat jäid ootele veidi eemale. Anti käsk K. Päts riietada, autosse paigutada ja toitu kaasa panna. Haige olnud väga nõrduinud uue ümberpaigutamise pärast. Ka ei pannud ta meeeldi selga Kaasanist pärit riideid. Haigla poolt sai ta vatjovka ja karvamütsi. Raviarst kinkis talle oma kindad. Kuhu tee viib, seda muidugi ei öeldud. Medpersonalile anti käsk eitada seda, et ravialune oli endine president Konstantin Jakobi poeg Päts. Kästi võltsida ka haigete žurnaali andmeid ning kodanik Päts sai uueks isanimeks August ja uueks eesnimeliseks Johannes. Üleviimise kohta on vaid märges: „Haige liidulise tähtsusega. Üle viidud teise haiglasse“.

Konstantin Päts suri 18. jaanuaril 1956 Kalinini oblastis, Buraševo vanglas. 1990. aastal maeti ta auavaldustega ümber Tallinna Metsakalmistule.

AUPRESIDENDI SURM

Eestile traagiliste sündmuste eelõhtul, kui Nõukogude Venemaal juba plaaniti punavägede sissemarssi ja riigipööret Eestis, oli meie vabariigi esimene president ja Eesti Skautide Maleva aupresident täis tahtekindlust. Skautlus oli veel säilunud veebruaris 1939, kui skaudid oma sünnimaa aastapäeval tänasid oma aupresidenti, kes oli ka Eesti Noorsoo Organisatsioonide patroon, neile süüdistuse ja vapruste eeskujuna andmise eest. Eesti skaudid oma koostel töötasid truuks jääda isamaale viimse veretilgani. Tänavu möödus 50 aastat Eesti skautide aupresidenti Konstantin Pätsi surmast.

Ja kui see peaks tõesti viimne kord olema teid näha, siis võtke minu poolt vanamehe õnnistus teele kaasa, et elu, nagu see siin praegu on, ka nii edasi läheks.
(Kaarmas, 21. augustil 1939)

LÜHENDATUD KOKKUVÕTE ILMAR SOOMERE ARTIKLIST
KONSTANTIN PÄTS JÄMEJALA HAIGLAS
ILMUNUD 12/1988 AJAKIRJAS VIKERKAAR

JÄMEJALA VABARIIKLIK PSÜHHONEUROLOOGIAHAIGLA, 1954.

Detsembri algul saabus Jämejala haiglasse kiri Tallinnast Tervishoiuministeeriumist. Kirjas oli korraldus võtta elukohajärgsele ravile Kaasanist saadetav vaimuhaige Konstantin Päts. 18. detsembri õhtuhämaruses peatuski haigla juures furgoonauto. Uut haiget vastu võtma läinud sanitarid-õed nägid õlgedel lamavat kõhnunud rauka. Mõned tundsid raugas ära endise Eesti Vabariigi presidendi Konstantin Pätsi.

Uus haige paigutati I osakonna alumisele korrusele. Seati sisse ka julgeolekumeetmed:

GAID JÄÄB GAIDIKS ALATI!

Eesti Skautliku Antoni Keskgildi asutajaliige Aida Markus tuli gaidlusse 1933. aastal ja on jäänud sellele eluviisile truuks kogu oma pika ja onjäänud musterohke elu jooksul. Seda tunnistab ka töö, et kohe, kui uues Eesti Vabariigis loodi seniorskautide gild, mille eesmärgiks on kanda edasi ülemaailmse skaudi-gaidiliikumise aateid, astus ta selle liimeks.

AIDA MEENUTAB

Oli 23. veebruar 1934, Eesti Vabariigi president Konstantin Pätsi kuuekümnend sünnipäev. Selle auks korraldati "Estonia" kontserdisaalis pidulik kontsert. Külalised olid kohal kutsetega, nende hulgas olid presidendile õnnitlusi toomas ka paljude organisatsioonide esindused. Kontserdisaal oli pidulikult ehitatud ja lilledega kaunistatud.

Mina, Aida Voiberg (Velise, Markus) olin 10-aastane plikatirts, Eesti Gaidide Maleva II rühma hellake. Tallinna Gaidide Maleva juhtkond valis mind esindama ja õnnitlema presidenti. See oli muidugi minule suur au. Paari lehekülje-

pikkuse tervitus-õnnitluskõne koostasid minu jaoks maleva juhtkonda kuuluvad gaidid Endla Kukk ja Linda Tari. Selle ettekandmine oli mulle senise elu tähtsamaid ülesandeid. Ma pidin selle muidugi täitma väga hästi ja täpselt. Mängus oli ka gaidimaleva hea nimi.

Õppisin tervituskõne nii innukalt pähe, et oleksin võinud selle kasvõi une pealt valjuhäälselt ette vuristada.

Kui siis saabus see suur päev ja päevakava kohaselt tuli minul kui Tallinna Gaidide Maleva esindajal ja Tallinna Skautide Maleva esindajal, kelleks oli väike hundu (nime ei mäleta) etteaste, siis sammusime reipalt esireas istuva Konstantin Pätsi ette. Minul oli käes sülem valgeid lilliaid ja hundupojal preidendile kingituseks väga ilus käsitsi nikerdatud kaunistustega matkakepp. Ma ütlesin oma tervituskõne. Mäletan veel selle algust: "Sinule, suurele eestlasele, palju näinule, palju teinule, tervitus soojem, õnnitlus südamlilikem Tallinna Gaidide Malevalt! Oma pika elu jooksul näinud Sa riikide õitsengut, langust. Meiegi vabariigi loojaid Sa vapralt..." siit edasi ei mäleta enam teksti.

Kui lõpetasin, ulatasin presidendile lillekimbu. President tegi mulle pika pai ja kallistas mind. See oli kirjeldamatu rõõmu- ja õnnetunne, mida ma tookord kogesin väikese hellakesena. Seejärel ütles oma tervitussõnad ka skautide maleva esindaja ja ulatas preidendile matkakepi.

Edasi tomus kõik kavakohaselt ja olime uhked, et gaidide-skautide esindajatena olime korraliku aplausi ära teeninud. Mälestus sellest päevast aga saadab mind kogu elu.

KESKGILD SÕITIS SETOMAALE

12.–14. mail toimus meie gildiliikmete reis Setomaale, tutvumaks selle väga ainulaadse rahvakillu elu-oluga. Juba teel sinna tutvustas giid meile seto kombestikku ja esitas folkloori. Oma nakatava esinemisega suutis ta kogu reisieltskonna setokeelseid laule kaasa laulma panna.

Esimese päeva lõuna eel jõudsimet Põlvasse, kus peale majutust hotellis Pesa ja lõunasööki samas restoranis algasid ekskursioonid. Külastasime Taevaskodasid ja filmi „Viimne reliikvia“ võttepaiku. Öhtul toimus meeleolukas öhtusöök hotelli restoranis koos seto laulikutega.

Järgmisel päeval tutvusime Piusa koobastega, imetlesime sealset kaunist ümbrust ning külastasime ka Piusa savikoda ja käsitöötuba. Seejärel tutvusime Värskas Seto Talurahvamuseumis 19. sajandi lõpu seto talukultuuri, vanade töö-

Osa ESAKi grupist koos Seto kuningaga.

Autori foto

riistade ja rikkaliku käsitöönäitusega. Meie auks toimus kohtumine seto kuningaga, kes tutvustas meile kohalikke kombeid ja restaureeritavat vana talumaja. Lõunatasime Seto Tsaimajas, kus meile pakuti kohalikke toite. Seejärel toimus ekskursioon Timo Tallidesse, kus vapramad meist meenutasid hobustel ratsutades noorusaegu. Tutvusime ka lähiumbruse vaatamisväärsustega. Nagu eelmiselgi öhtul nauditi hotellis nii sauna kui ujula mõnusid ning öhtusöök restoranis lõpetas päeva.

Järgmisel päeval toimus Tartus linnaekskursioon. Külastasime ERMi, mis oma hästi läbimõeldud ekspositsiooni ja meeldiva giidiga jättis lausa vapustava mulje.

Tagasisõit Tallinna möödus lauldes kiiresti ja teel külastasime veel vaatamisväärsusi. Vanad gaidid-skaidid, kelledest mitmetel iga juba üle kaheksakümne, tegutsevad aktiivselt skaudigildis ja seegi kord said kõik Setomaal käinud seniorskaidid sellest jälle tubli laengu energiat edasitegutmiseks ikka deviisi all "skaut jääb skaidiks, gaid jääb gaidiks alati".

Foto: Leho Männiksoo

ESAK üldkogul valiti uus juhatus.

Paremtal esimene – ESAK peavanem Ingrid Junisov.

INGRI JUNISOV, ESAK PEAVANEM

HUNDUDELE

Nskm. SIRJE POOL,
ESÜ HUNDUTÖÖALA JUHT

TERE KALLID HUNDUD JA HUNDUJUHI!

Sügis on peagi suve selleks korraks jälle puhkusele saatmas ning taas tuleb pakkida matkakoti asemel koolikott. Loodan, et teil oli elamusterohke suvi ning soovin, et ees ootaks veelgi põnevam kooli- ja skautlemise aeg!

*Tahaksin olla ma päike,
üle siis kuldaksin maa,
praegu ma olen veel väike,
praegu ma lihtsalt ei saa.
Tahaksin olla ma päike,
sulataks südameist jää,
olguigi, et olen väike,
särada siiski on hää.*

*Tahaksin olla ma vesi
voolaksin, voolaksin siis,
vuliseks tasakesi,
Heliseks kõrvus kui viis.
Tahaksin olla ma vesi,
oja või meri või tiik
paha kõik tasakesi
minema uhaksin siit.*

*Tahaksin tuuleil olla,
puhuda orus ja mäel,
puhuda ukсед kõik valla,
valla, mis muidu ei läe.
Tahaksin tuuleil olla,
sasida riideid ja päid,
puhuda lõkkele rööme,
sütena veel hõõguvaid.*

*Tahaksin olla ma päike,
tuuleil, vesi ja veel
tahan, et oleks mul ikka
lusti ja rõõmu täis meel.
Särada silmis ja süles,
tuisata voolata veel,
tahan, et oleksin väike
maailm sel lõputul teel*

Järgmiste kohtumisteni!
Hundutervitustega

Nskm. SIRLI ARUMÄE,
SAARDE RÜHMA JUHT

TASKURÄTINUKK

Kui Sul on igav – bussisõidul, vihmaga telgis või mujal, ning Sul ei ole ühtki mängu või muud asja, millega meelt lahutada, siis otsi oma taskupõhjast tasku-

rätt ning tee sellest endale tore tantsunukk. Kui oled koos kaaslastega, võite teha koguni tantsurühma ning proovida nukkudega tooli seljatoel või lauaäärel tantsida näiteks kankaani või „Väikeste luikede tantsu“ või mambot. Nalja ja naeru saab omajagu!

1. Tee taskurätik lahti ning aseta nimetis- ja kolmas sõrm taskuräti nurkadele ning hoiu tugevasti vastu lauapinda. Teise käega hoiu taskuräti vaba serva.

2. Taskuräti vaba serva, mida sõrmed kinni ei hoiu, keeruta sõrmede vahelt üle taskuräti kinnihoitava serva. Jälgi, et taskuräti kaks nurka, mida hoiad sõrmedega, oleksid kindlalt paigal, nii et nurgad sõrmede alt ära ei libise.

3. Tee nõnda mitu keerdu, nii et taskuräti nurgad tõmbuvad pingule ümber sõrmede ja taskurätist moodustuvad "jalad". Ongi valmis!

ÖKOSKAUTIDE SUVELAAGER OONURMES

Leho Männiksoo foto

Juuli esimesel nädalal toimus järjekordne Ökoskaudide korraldatud suvelaager, seekord Ida-Virumaal. Osales palju lapsi ka väljastpoolt skautlust. Terve nädal skaudilaagris mõjus lastele positiivselt. Asi tundus kõigile väga huvitav ja tore, skaudivormid ilusaimad maailmas. Viimastel päevadel laagris lunisid noored juba liikmeankeete ja küsimused skautluse kohta ei tahtnud lõppeda. Uued tüdrukud ja poisid on nüüd kogu suve ökodega koos matkamängu teha aidanud ja muudel üritustel osalenud.

Laagri jooksul toimus väike matk, kus nii uued kui kogenud skaudid oma teadmisi proovile said panna, „kultuuriminister” Ande käe all valmis mitu lõkkeõhtut laulude, mängude ja hüüdudega, mis hetkekski enam ununeda ei tahtnud. Laagriplatsil asunud külakiigel kii-guti vist 24 tundi ööpäevas. Jahenduslik päev möödus suurt jahipüssi ja väiksemat õhupüssi proovides, kes ei julgenud, võis pealt vaadata. Ilm oli ka tellitud – 34 kraadi sooja on midagi erilist.

Skj. ANNIKA TRÄSS

Ande Andekas-Lammutaja koomiks

ANDE '06

SAARDE SKAUDIRÜHM

See sündis 2002. aasta suvel, kui ma asusin elama Pärnumaale Saarde valda ning lahkusin Lääne malevast ja oma armsaks saanud Risti rühmast. Et vaim oli virge ja sõrmed sügelesid tegevuse järele, seadsin kohe septembris sammud Kilingi-Nõmme koolimajja, et leida vahvaid poisse ja tüdrukuid, kellega koos skaudirühma luua.

Enne 2002. aastat olid Kilingi-Nõmmes skaudisalgad olemas olnud, neid juhtis tookord Värdi Soomann, kuid nähtavasti olid poisid juba suureks saanud ning rühm laiali läinud.

Esialgu kogunes 2.-5. klassi noori nii palju, et ma pidasin lootusetuks iga salgaga korralikku tegevust läbi viia. Kuid nii nagu ikka, jäävad aja jooksul paigale need, kellele skautlus huvi pakub ja kellel on vahva salk. Meid on nüüd just parasjagu - salkadesse jäänud 25 tublit skauti ja hundut, kes on ennast heast küljest näidanud nii kohalikel kui üle-Eestistel skautlikel üritustel.

Alates 2005. aasta sügisest alustas tegevust ka lasteaiarühm Päikene (6-aastased), kellest loodame sel aastal hundusalka moodustada. Päikeselapsed on hästi toredad ja vaprad - kindlasti võtavad nad osa sügisest PSGM sügismängust hundude rajal.

Meie rühmal on seni väga hästi läinud, sest Saarde vald ning Kilingi-Nõmme linn on skaute nii moraalselt kui majanduslikult toetanud. Kui see maja, kus skaudiruum kuni 2005. aasta alguseni asus, oksjonil müüki pandi ning osa skaudirühma varast kaduma läks, leiti meile uus ruum Kilingi-Nõmme endise linnvalitsuse hoones. Tänu ESÜ ja EGL sihtasutuselt saadud toetusele tegime

seal nipet-näpet mööblit korda ja ostsime kaotsiläinud vara asemele uut, samuti soetasime uusi mängu. Ka pannkoogipäeval teenitud 500 krooniga ostame oma rühmale ühe uue mängu juurde. Hea on ka teada, et seekord võime paika jääda - peale linna- ja vallavalitsuse ühinemist jääb endise linnavalitsuse maja MTÜ-de ja muude hea tahtega asutuste kasutusse.

Kilingi-Nõmme on Eesti 2005. a. metsapealinn - asudes Eesti ühes metsarikkamas paigas - on mõistagi meie tegevuse peaarõhk praktilisel tegevusel väljas. Mida suuremaks minu praegused kaks pisipõnni Alo ja Ants sirguvad, seda enam saame jälle koos käia. Siinkohal soovin ma edasi öelda suure tänu minu abikaasale Ivole ja vanematele lastele Edgarile ja Kristiinale - ilma teieta ei oleks ma tühjagi jõudnud korda saata! Ja kiitus oma suurepärase rühma noortele - kes oleks skaudijuht ilma skautideta? Aitäh teile!

Meie rühm arvudes. Alustasime aastal 2002. Liikmeid praegu 25. Kuulume ESÜ ja PSGM kaitsva katuse alla. Juhte 1. Algaval aastal noori juhte 3. Skaudiruumi aadress (ei ole ametlik aadress): Pärnu mnt 62, Kilingi-Nõmme

Meie tugevad küljed: teadmised loodusest ja metsast, ühtekuuluvustunne, söögitegemise oskus väljaspool kodust kööki, eriti pannkoogiküpsetamine

Tulge meile metsa!

Mõnusat algavat skautlikku sügishooaega!

Nskm. SIRLI ARUMÄE,

SAARDE SKAUDIRÜHM JA JUHT

Fotod autori erakogust

